

Krav til fagmiljøet

I UiTs gjennomgang av bachelor- og masterporteføljen i 2016/2017 ble det tydelig at det er behov for at fakultetene foretar en grundig gjennomgang og vurdering i forhold til innfrielse av gjeldende fagmiljøkrav. Studieprogrammets fagmiljø skal vurderes i forhold til følgende akkrediteringskrav gitt i NOKUTs studietilsynsforskrift:

1. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet. Jf. studietilsynsforskriften §2-3(1)

For definisjon av «fagmiljø» vises det til studietilsynsforskriftens merknader til § 2-3 (1).

Som et minimum skal følgende beskrives og begrunnes:

- (1) Kort beskrivelse av fagmiljøets kompetanse, og begrunnelse for hvordan denne kompetansen er tilstrekkelig bred og stabil til å dekke studieprogrammets fag og emner.
- (2) Begrunnelse for at fagmiljøets størrelse er tilpasset antall studenter og den undervisning og veiledning og FoU/KU som er tilknyttet studieprogrammet.

ISM:

ISM har over 200 faste og midlertidige vitenskapelige ansatte. De ansatte driver forskning og gir undervisning innenfor følgende fagområder: primærmedisin, epidemiologi og kunnskapshåndtering, global helse, helsetjenestekunnskap, forebyggende og helsefremmende medisin, biostatistikk, samt medisinske samfunnsfag og etikk. Fagområdene inngår i flere studieprogram innen folkehelsevitenskap, medisin, odontologi, ernæring, både på bachelor-, master- og phd-nivå. Av ansatte som kan defineres som fagmiljøet rundt instituttets ansvar i medisinstudiet (ifølge <http://dbh.nsd.uib.no/nokutportal/dokumentasjon.action>) har 63% førstestillingskompetanse.

ISM vurderes til å ha et stabilt fagmiljø (andel stillinger tilknyttet medisin som er faste er 62%). I tillegg til fagmiljøet som definert ovenfor har ISM 15 stipendiatårsverk som benyttes til gruppeundervisning innen statistikk, epidemiologi og primærmedisin. Per i dag vurderer vi at ISM har et fagmiljø med en størrelse som er tilpasset undervisningen og forskningsaktivitet tilknyttet instituttets bidrag inn på medisinstudiet.

2. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse. Jf. studietilsynsforskriften §2-3(2)

Utdanningsfaglig kompetanse omfatter i denne sammenheng både UH-pedagogikk, didaktikk og kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. Institusjonen er ansvarlig både for å sikre fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse (jf. Utfyllende bestemmelser for ansettelser og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved UiT), og for aktivt å legge til rette for oppdatering og utvikling av denne kompetansen. NOKUT legger til grunn at UHRs nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse angir en rimelig norm for hva de fagansatte som minimum må ha.

I rapporten som skal skrives for det enkelte studieprogram, skal det dermed gis en beskrivelse og vurdering av fagmiljøets UH-pedagogiske, didaktiske og digitale kompetanse, hvordan denne er

tilpasset studiet, samt tiltak for å sikre og videreutvikle denne kompetansen. En utfordring er at de fagansattes utdanningsfaglige kompetanse per i dag ikke er registrert i Cristin eller andre nasjonale systemer. Ved UiT finnes heller ikke noen felles systematikk eller metode for dokumentasjon og registrering av slik kompetanse, verken for den enkelte fagperson eller i fagmiljøet som helhet. Dette er noe som må utredes nærmere ved UiT. Inntil slikt system er på plass, anbefaler vi at det i denne sammenheng gjøres en «grovere» og mer overordnet gjennomgang slik:

- (1) summer opp det som finnes av formelle kurs og kompetanse i fagmiljøet tilknyttet det aktuelle studieprogrammet, og
- (2) gjør en samlet vurdering og konklusjon i forhold til kravoppnåelse basert på den kollektive kompetansen i fagmiljøet som helhet, samt planer for utvikling, oppdatering og dokumentasjon/registrering av fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse.

Følgende matrise kan være nyttig å sette opp i punkt (1) som oppsummering av fagmiljøets UH-pedagogiske, didaktiske og digitale kompetanse:

Fag-person	PPU (Praktisk-pedagogisk utdanning)	KPH (Kurs i universitets- eller høyskole-pedagogikk)	APU (Annen pedagogisk utdanning)	Kurs/utdanning i nettpedagogikk/læringsfremmende digital teknologi	IFPU (Ingen formell pedagogisk utdanning)	Ønske/behov for oppdatering og videreutvikling
Navn	x					Angis nærmere
Navn		x				
Navn		x		Kursnavn		
Navn			Kursnavn	Kursnavn		
.					x	
.					x	
Navn						

For vurderingene som skal gjøres i (2) er det viktig å merke seg at den utdanningsfaglige kompetansen skal være tilpasset studiets egenart, nivå og organisering (for eksempel nettstudium), noe som betyr at kravet må vurderes skjønnsmessig opp mot det spesifikke studieprogrammet. Kravet er nytt og det er dermed vanskelig å finne eksempler på vurderinger av utdanningsfaglig kompetanse. Det anbefales å imidlertid å se på utkast til rapport fra tilsyn med bachelor ingeniørfag bygg (februar 2018) hvor det fremgår eksempel på slik vurdering, og hvor kravet er vurdert skjønnsmessig for et studieprogram som er organisert både campus- og nettbasert, se ePhorte 2017/4919-14.

ISM:

Kartlegging av den pedagogiske kompetansen blant ISMs ansatte pågår fortsatt, og en helhetlig oversikt vil måtte ettersendes.

- Flere ansatte uten formell pedagogisk utdanning har lang undervisningserfaring. Deres undervisning har vært gjenstand for evaluering (av studenter) gjennom flere år.
  - Flere ansatte har søkt om plass på pedagogisk opplæring ved UiT, men fått avslag fordi det ikke var nok plasser til alle som søkte.
3. Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet. Jf. studietilsynsforskriften § 2-3(3)

Følgende skal som et minimum besvares:

- (1) *Beskriv studiets faglige ledelse, herunder på hvilket nivå ved fakultetet den er etablert.*

- (2) *Gjør rede for den faglige ledelsens definerte ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet, og den faglige ledelsens oppgaver knyttet til studietilbudet.*

ISM:

Mandatene for fagenhetsleder, emne- og delemneleder er felles for IKM, IMB og ISM – disse er utarbeidet i nært samarbeid med instituttene. ISM har for lengst implementert disse på instituttene – og ser de som svært nyttige/viktige roller for å få en gjennomgående god styring og ledelse fra delemnenivå til instituttnivå.

4. Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:
- For studietilbud på bachelornivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse. Jf. studietilsynsforskriften §2-3(4)
  - For studietilbud på masternivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse. Jf. studietilsynsforskriften §2-3(4)

Kravene er ikke nye, men anses å være så sentrale at fakultetene bør gjøre en grundig gjennomgang av at alle studieprogram oppfyller kravet innen utgangen av 2018. Fakultetene anbefales å benytte NOKUTs fagmiljøtabell - både som et hjelpemiddel for å tydeliggjøre og holde oversikt over fagmiljøet i henhold til kravene, og som dokumentasjon på at kravene er innfridd.

Merk særskilte bestemmelser om fagmiljø for studier på 30 studiepoeng eller mindre i studietilsynsforskriften §2-4.

ISM:

Tabellen baserer seg kun på årsverk som er større enn 10% (>0,1 årsverk) – jfr. NOKUT-krav for hva som skal telle med i den kvantitative vurderingen av fagmiljøet.

STILLINGSBENEVNELSE	ÅRSVERK HOVEDSTILLING/ FAST ANSATT	ÅRSVERK IKKE- HOVEDSTILLING/ MIDLERTIDIG ANSATT	ÅRSVERK IKKE- HOVEDSTILLING/ FAST ANSATT	
Professor	5,84			
Professor II		0,36		
Førsteamanuensis	4,09	0,91		
Førstelektor		0,20	0,20	
Universitetslektor	0,98	5,29		
Stipendiat				
Postdoc				
Forsker				
TOTALT	10,91	6,76	0,20	17,87

Av 17,9 årsverk er 10,9 årsverk (61%) ansatt i hovedstilling ved UiT, 63% av årsverkene er førstestillingskompetente innen de sentrale delene av ISMs fagområde i programmet, og hele 35% av fagmiljøet har professorkompetanse.

5. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå. Jf. studietilsynsforskriften §2-3(5)

Et omfang som står i forhold til studietilbudets nivå, innebærer at det kreves større aktivitet innen forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid knyttet til et masterstudium enn et bachelorstudium.

Følgende skal som et minimum besvares av fagmiljøet:

- (1) Beskriv kort fagmiljøets forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.*

ISM:

Institutt for Samfunnsmedisin har seks forskningsgrupper innen fagområder som alle er relevante for medisinstudiet; Kroniske sykdommers epidemiologi, Systemepidemiologi, Helsetjenesteforskning, Medical Humanities, Allmennmedisinsk forskningsgruppe og Arktisk helseforskning. Fagmiljøet har også ansvar for forskerskolen EPINOR, tre kjernefasiliteter og Tromsøundersøkelsen.

- (2)** *Begrunn hvordan fagmiljøets forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid har en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studieprogrammets innhold og nivå.*

ISM:

Epidemiologimiljøet på ISM har blitt vurdert som «eksellent» av Forskningsrådet. Gjennom tverrfaglig forskning har man utvidet den tradisjonelle epidemiologien til også å gjelde nye områder som genuttryksstudier.

Alle forskningsgruppene driver forskning av høy kvalitet i samarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale partnere, de produserer dr.grads- og mastergradskandidater, publiserer jevnlig i internasjonale peer-reviewed tidsskrifter og har ekstern finansiering for sine forskningsprosjekter. Finansieringen kommer blant annet fra Helse Nord, Kreftforeningen, Norges forskningsråd og EU.

For dokumentasjon av forskningen ved Institutt for Samfunnsmedisin viser vi til oversikten over publiserte forskningsartikler i Cristin: <https://wo.cristin.no/as/WebObjects/cristin.woa/wa/fres?action=sok&ar-fra=2000&ar-til=2018&sted=186311200&erNorsk=1&erNordisk=1&erNasjonalt=1&erInternasjonalt=1&erUkjent=1&visParametre=1&hkat=TIDSSKRIFTPUBL&sort=ar&bs=50>

Vår vurdering er at fagmiljøets forskning er av en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studieprogrammet og vi konkluderer med at kravet er oppfylt.

6. Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet. Jf. studietilsynsforskriften §2-3(6)

Her skal det beskrives hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk fagmiljøet deltar aktivt i, og gis en begrunnelse for hvordan disse er relevante for studieprogrammet.

ISM:

Fagmiljøene ved Institutt for Samfunnsmedisin har gjennom sine samarbeidspartnere innen forskning og undervisning et bredt og aktivt nettverk både nasjonalt og internasjonalt innen de fagområdene vi underviser i på studieprogrammet. Her kan spesielt nevnes et langvarig forsknings- og undervisningssamarbeid med High

North Medical University i Arkhangelsk, Russland og det nasjonale universitetet i Georgia. Vårt epidemiologiske forskningsmiljø er aktive og ledende i en rekke internasjonale samarbeidsprosjekter som springer ut fra våre store befolkningsundersøkelser.

Vi vurderer at kravet er oppfylt.

7. For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet. Jf. studietilsynsforskriften §2-3(7)

Med relevant kompetanse menes relevant faglig kunnskap og veiledningskompetanse.

Her skal det beskrives den erfaring og kunnskap fagmiljøet har fra praksisfeltet, og hvordan dette holdes oppdatert. Det skal også gjøres rede for hvilke krav som stilles til praksisveiledernes kompetanse og erfaring fra praksisfeltet, hvordan det sikres at denne kompetansen er relevant for studieprogrammet, samt hvilken systematisk kontakt som finnes mellom fagmiljøet og praksisveilederne.

ISM:

Praksis som ISM har ansvaret for foregår i primærhelsetjenesten. Denne praksisen ble inkorporert i medisinstudiet allerede fra 1977, og det er over disse 41 år bygd opp en omfattende skoling av praksisveilederne. Disse får årlig kompetanseheving gjennom kurs gitt av instituttet. I hvert av de nordnorske fylkene har fagmiljøet en praksisansvarlig universitetslektor med relevant yrkeserfaring. Det arbeides også for å nå målet om at alle praksisveiledere skal oppnå formell veilederkompetanse, UiT tilbyr studiet Veiledningskompetanse for helsevitenskapelige utdanninger og helsetjenestene, som på sikt alle ISMs praksisveiledere oppfordres til å ta.